

Studiecirkeln Vår Hembygd

Kolbäck på 1950-talet

Affärer & företag

Kolbäck

KARTLÄGGNING AV BUTIKER OCH FÖRETAG KOLBÄCK I MITTEN PÅ 1950-TALET

1. Östra Ävägen

Vi börjar i den södra delen av Östra Ävägen, där första egna företagaren var rörmokare Olle Robertsson. Företaget grundades av hans far Robert Pettersson.

Nästa hantverkare var Guldblandsson som hade ett plåtslageri.

Fortsätter vi gatan norrut återfinner vi målare Hjalmar Ekstrand som drev målerifirma tillsammans med sonen Åke.

Nästa fastighet byggdes av snickare Hellgren som hade snickeri i fastigheten. Lokalerna övertogs sedan av Berglunds Åkeri. Han var en av Sveriges första långtradaråkare. Körde kugghjul (eventuellt växellådor) från Köping till Volvo i Göteborg. I fastigheten startade senare "Mutter-Pelle" Pettersson sin verkstad. Han hade automatsvarvar och tillverkade delar till Scania-Vabis.

Längre norrut på höger sida fanns Bergwalls fiskaffär

I slutet av Östra Ävägen låg Svedvi Modellfabrik och Metallgjuteri.

Firman startades av T.F. Larsson som drev den tillsammans med sönerna Knut och Nils. Deras specialitet var metallager.

I sista villan hade Jöns Johansson en verkstad i källarlokalen, han sysslade med legotillverkning åt ASEA som slipning och svarvning.

2. Gjuterivägen

Emil Anderssons speceriaffär startade 1910. 1936 öppnades en filial i hörnet av Stationsgatan och Hallstavägen. 1945 utökades affärsverksamheten med en butik för Järn- Färg- & Bosättningsartiklar, butiken finns fortfarande kvar i samma lokaler.

Jonson manufaktur och Sjöströms herrfrisering fanns i huset norr om Järnaffären. De flyttade sedan in i de nybyggda Centrumhuset.

På västra sidan av gatan fanns Bröderna Anderssons elektriska som grundades av Hilmer Andersson. Senare anslöt bröderna Georg, Martin och Erhard Andersson. Även el-företaget flyttade in i Centrumhuset.

I el-affärens gamla lokaler öppnade Valter Andersson ”Byxvalter” som sålde billiga kläder både till barn och vuxna.

Mitt emot, i den så kallade ”Lagår'n” bodde Manne Molin där han hade bokföringsfirma. Han gav även pianolektioner.

Ernst Julius Eriksson tillverkade cyklar, som bar hans initialer EJE, i en verkstadslokal på andra sidan gatan. Verkstaden hade byggts av Manne Molins far.

Engströms Mekaniska tog senare över lokalen. Han tillverkade cykel-pumpar och hållare för omslagspapper. Dessutom hade han patent på en fröautomat.

På Engströms gård i ”uthuset” bodde och verkade plåtslagare Svensson. Gösta Pettersson hade ett rörmokeri på Gjuterivägen.

I Dahlbergs gjuteri tillverkades bl.a. trädgårdsplattor och cementsten, s.k. gråsuggor, för husbyggen.

Kolbäcks Metallfabrik har haft sin verksamhet på Gjuterivägen.

Sist i raden av företag var Cementgjuteriet som tillverkade stora cementringar till brunnar.

3. Åsvägen (som idag heter Grusåsvägen)

Handelsbanken var inrymt i ett stort stenhus. Där fanns också det populära Annes Café som övertogs av konditor Martinsson.

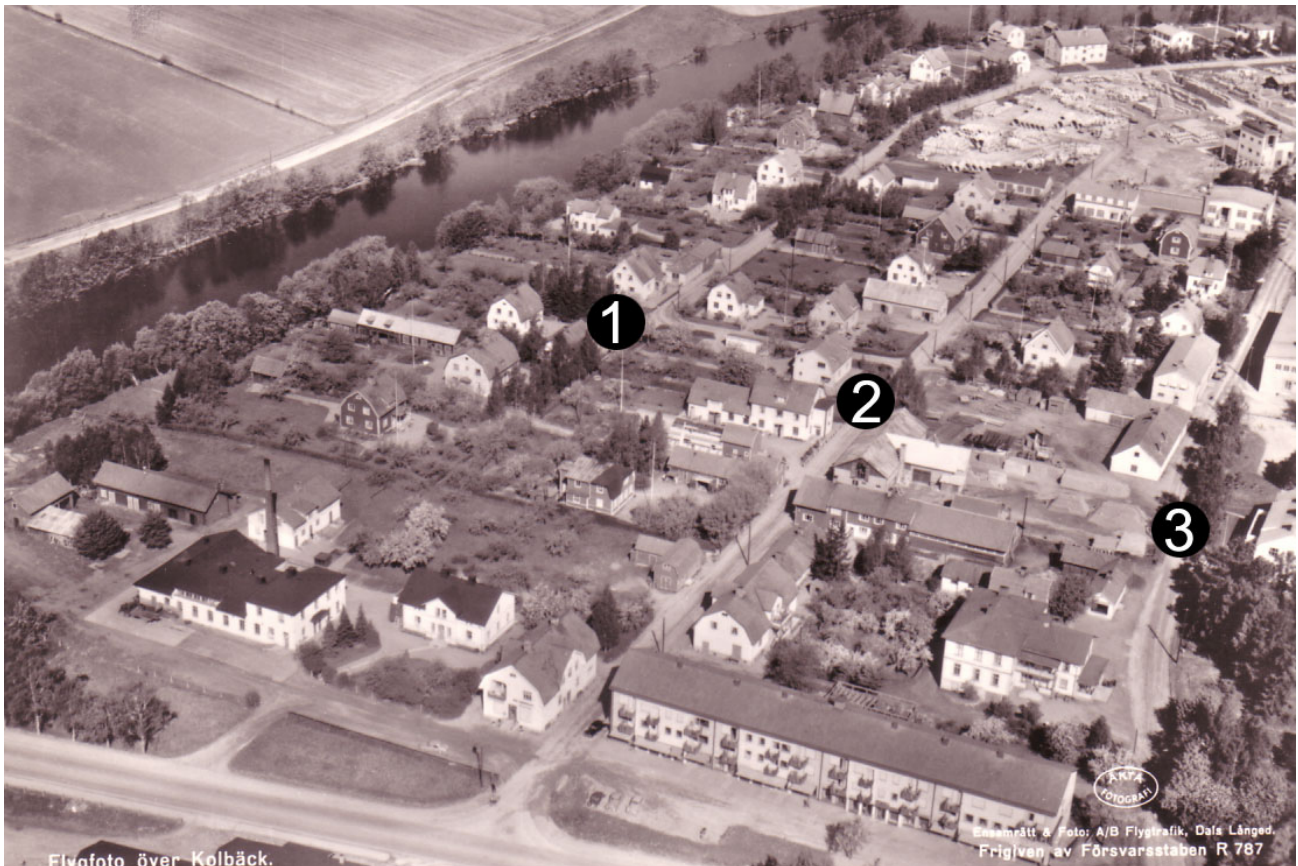
När Centrumhuset blev helt klart 1955 flyttade både Handelsbanken och Caféet dit. Caféet fick då namnet Nya konditoriet.

I huset norr om Annes Café hade Einar Eriksson ”Monarkán” cykelverkstad. Vid hans död övertog Stenius affären och började även med Radio. När radio- och cykelverkstaden flyttade in i Handelsbankens lokaler öppnade Lövgrens blomsteraffär i Stenius gamla lokal.

Mitt emot blomsteraffären låg Barnhemmet. 1994 brann huset ner till grunden.

Lite längre norrut på västra sidan, i hörnet av Vallbygatan och Åsvägen, hade Landegren bilverkstad.

På östra sidan fanns Kolbäcks Elektriska Verkstad, KEV, grundad av David Karlsson 1919.

1. Östra Ävågen 2. Gjuterivågen 3. Åsvågen

4. Linnéavågen

Kolbäck's brandkår fick sin brandstation 1939 och 1940 inköptes den första motordrivna brandspruta.

Godtemplarlokalen invigdes 1903. Ny biograf och teater byggdes 1959. Åhmans foto öppnade sin ateljé 1917. Han fick efter branden 1924 återuppbygga ateljén. Fram till sin död 1969 förevigade han mycket av Kolbäck'sbygden.

5. Ringvågen

Sylvie Sjöström drev först damfrisering i bostaden senare i Centrumhuset.

Åke Anderssons Livsmedel "Köttåke" låg i källaren i södra Gandihuset mellan åren 1946-58. Han flyttade sedan butiken till Skomakarevågen. Lindgrens åkeri återfanns på den västra sidan av Ringvågen.

6. Skomakarevägen

Petterssons skomakeri och skoaffär, låg som sig bör, på Skomakarevägen

Där återfinner vi också Gösta Carlssons åkeri. Han övertog rörelsen från sin far Richard.

I korsningen Vallbygatan fanns K.G. Lindkvist åkeri.

Längre norrut på östra sida låg från 1958 Åke Anderssons Livsmedel.

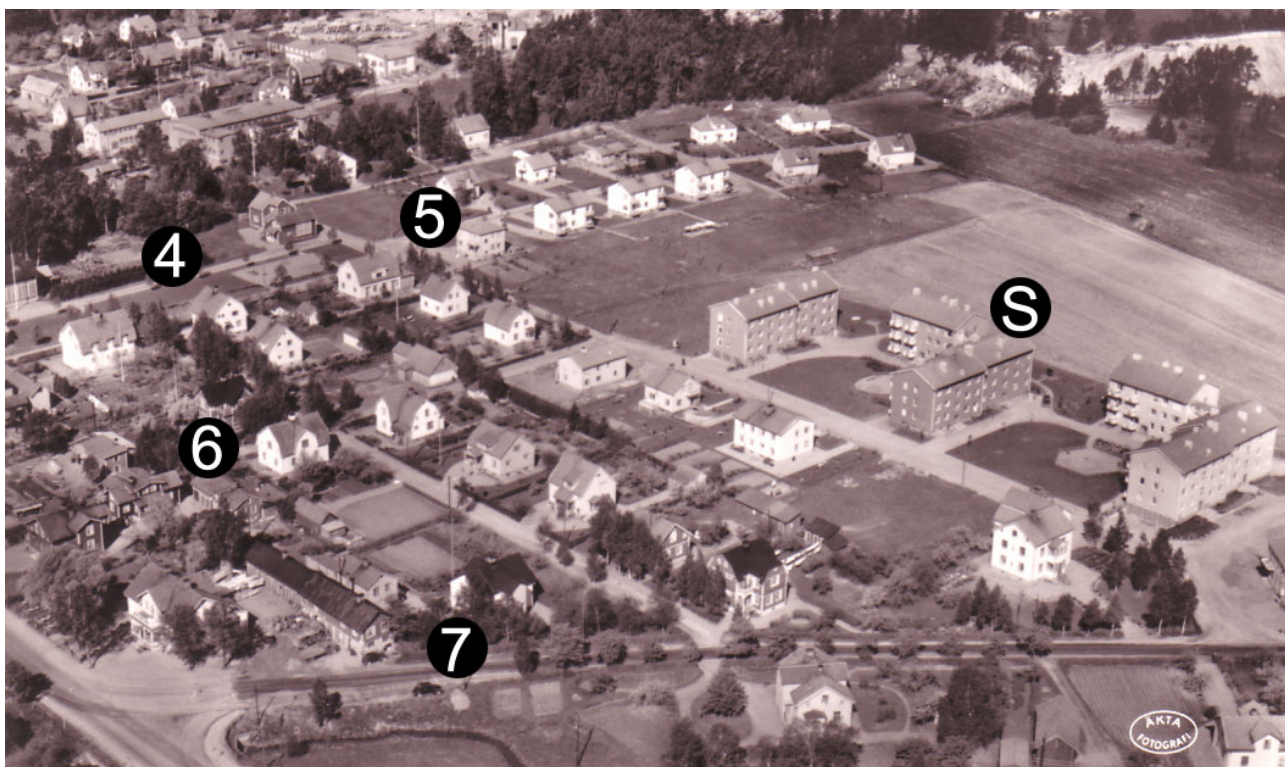
7. Hallstavägen

I hörnet av Hallstavägen och Stationsgatan låg specerihörnan och Café Fridnäs.

Fortsätter vi norrut efter Hallstavägen återfanns Landegrens bilverkstad (som senare flyttade till Åsvägen) och Gösta Larssons vulkaniseringsverkstad. Han flyttade senare till Stationsgatan.

Ytterligare norrut på höger sida återfinner vi Missionshuset som senare tjänstgjorde som ungdomsgård.

I hörnet av Hallstavägen och Vallbygatan låg Adar Anderssons Tobaks och Pappershandel.

4. Linnéavägen 5. Ringvägen 6. Skomakarevägen
7. Hallstavägen S. Stiftelsen

8. Tingshusgatan.

Tingshusgatan ligger söder om järnvägen. Där återfinns vi Kolbäckes Gästgivaregård, Tingshuset, Telegrafan och Lövgrens handelsträdgård. Lindare Helmer Andersson fanns efter den gatan som idag heter Blomstervägen. Han flyttade senare till nuvarande Östra Åvägen 11 där han också bodde.

9. Stationsgatan

Konsumbutiken med chark-, speceri- och specialavdelning.

På andra sidan gatan fanns Gulf bensinstation och taxistation, båda i samma lokaler. Föreståndaren hette Bäckström. Taxi ägare var "Bil-Anders". Senare Taxi-Olle Eriksson, och Valter Hedvall.

Väster om taxistationen fanns en andelstvättstuga.

Den dominerande byggnaden efter Stationsgatan var Kolbäckes Järnvägsstation samt den obligatoriska Pressbyråns kiosk.

I hörnet av Stationsgatan och Gjuterivägen låg som tidigare nämnts Emil Anderssons livsmedel.

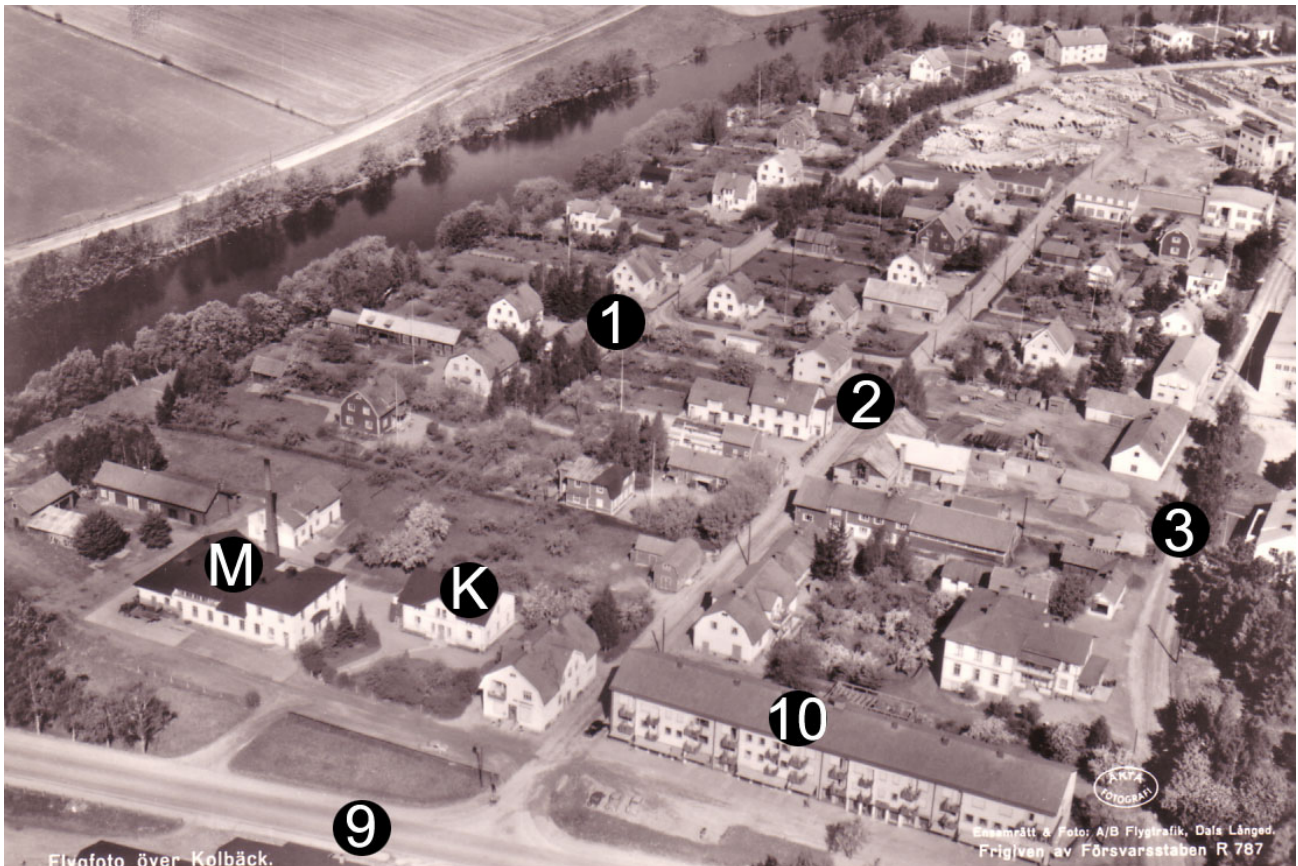
Kommunalkontoret låg strax intill. När kontoret senare flyttade till nya lokaler flyttade Polisen in.

Kolbäckes mejeri bildades på 1870-talet. 1920 och 1932 gjordes tillbyggnader och moderniseringar av maskiner. Mejeriet lades ner 1957. Under åren 1958 – 60 bedrevs omskolningsverksamhet för mekaniker i gamla mejerilokalerna (många ungerska flyktingar var elever).

I lokalerna fanns senare under ett antal år Narvings charkuterifabrik. Gösta Larssons vulkaniseringsverkstad fanns i huset bakom mejeriet.

10. Centrumhuset på Stationsgatan

I Centrumhuset som blev klart 1955 finner vi följande butiker: Bröderna Anderssons elektriska, Bergvalls fiskaffär, Sjöströms Dam & Herr frisering, Tobaksaffär, Sjukkassan, Posten, Handelsbanken, Nya Konditoriet och Jonsons manufaktur.

9.Stationsgatan 10. Centrumhuset M. Mejeriet
K. Kommunalkontoret

12. Träförädling

Gottfrid Larsson förestod Kolbäck's Träindustri, Träklypan.

13. Nybro

I Nybro startade Axel Carlssons Begravningsbyrå och blomsteraffär. Sonen Eric övertog senare rörelsen och flyttade till Vänsås.

15. Likkistfabriken

Fabriken fanns i området vid järnvägsspåret öster om Kolbäck, drevs av Hilding Jonsson.

Hösten 2006 tog jag på mig uppgiften att leda en cirkel inom PRO Kolbäck.

Den fick benämningen Vår Hembygd men utan fastställt innehåll.

Efter första sammankomsten utkristalliserades en idé att göra en sammanställning av affärer och företag som var verksamma i Kolbäck i mitten på 1950-talet.

Denna skrift är en redovisning av inventeringen som är gjord av Birgit Carlsson, Monica Hallström och Bodil Eriksson. Alla tre damerna kom till Kolbäck under 50-talet.

Vi tar gärna emot rättelser eller kompletterande information.

Kolbäck i oktober 2006

Kurt Larsson

Monica Bodil Birgit Kurt

Bilden på omslaget
Kolbäck's Gästgivaregården